

ІМПЕРАТИВИ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Єрмакова С. С., д.пед.н., професор; Войтенко Н. С., ст.викладач
(кафедра філософії, політології, психології та права)

У сучасному глобальному світі виникають нові потреби, пов'язані з дослідженням високих технологій, що дозволяють знаходити ефективні рішення економічних і технологічних проблем і створювати новий розумовий простір. В рамках сформованої техносфери і технологічного середовища взаємодії, проблема орієнтації на людину, людиноцентризм в освіті, висхідна до антропоцентризму і натуралізму, набуває провідне значення, оскільки будь-яка спроба цілком виключити людську перспективу із загальної картини світу неминуче призводить до хаосу. Дана обставина визначає необхідність інтеграції природничо-наукових і соціально-гуманітарних уявлень про людину як багатовимірному феномен і пояснення його сутності в ракурсі ноуменальної ментальності, що виступає в якості першооснови інноваційного мислення індивіда, суть адекватного осмислення світу через генерування інновацій в суспільне буття у вигляді об'єктивізованих знання. Ефективність такого підходу можна продемонструвати при описі багатовимірних нелінійних систем, що мають ієрархічну структурну організацію. Яскравим прикладом такої системи може виступити сучасна освіта.

Філософськими підставами, які обґрунтовують концептуальний образ досліджуваної педагогічної реальності, в тому числі і методологічних принципів, норм і ідеалів наукового дослідження, виступають якісні характеристики самої системи і її властивостей, які базуються на комплексі системних закономірностей - емерджентність, цілісність, ізоморфізм, ізофункціоналізм, ієрархічність, закон необхідної різноманітності, життєвий цикл системи, самоорганізація, еквіфінальних, потенційна ефективність, принцип компенсації ентропії, повнота частин системи.

Розуміння важливості означених завдань вимагає осмислення, філософської рефлексії, реінтерпретації освіти в цілому. Перехід освіти до постнекласичної парадигми дозволить вирішити проблему взаємного збагачення і взаємодії природничо-наукової та гуманітарної культур, забезпечити перехід освіти від лінійних, однозначних «жорстких» моделей, вибирають єдину траєкторію виходу на заданий стан системи і не відповідають сучасним уявленням про спектр сценаріїв переходу системи у майбутнє відповідно до синергетичного підходу, який виявляється значущим доповненням до фрактальному підходу.